

DÉLSOMOGY

Megjelenik Szigetvárott hetenkint egyszer: Vasárnap.

Előfizetési árak:
Egész évre . 8 korona. — Félévre . 4 korona.
Negyedévre . 2 korona 50 fill.
— Egyes példány ára 20 fillér. —

Felelős szerkesztő:
Bárvárh Gyula.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Igmándy-utca 60. szám.

Kéziratot vissza nem adunk.
Nyílt-tér garmond sora 40 fill.

A kartel.

Van már sokféle kartelünk ujságotlák fenhargon a lapok, Oh mily élvezet is, a kartel hírek láttán feledten csüngő szemeknek olvasni a divatosságban szenzátiós hirt: ime van már nekünk is kartelünk!

Am megvaljuk őszintén, mi ezen örülni egy cseppet sem tudunk. Megkötik a kartelet, vasra, petroleumra, gabonára lisztre, csukorra, husra és még Isten tudja mire; szóval egyes ipari és kereskedelmi cikkekre nézve, ami minden esetre hasznos a kartel kötőgyárosok és nagy kereskedőkre nagyiparosokra, de korántsem a vásárló közönségre.

És ezért kell a legnagyobb elengedéssel indulattal fogadni mindennemű kartelt. A kartelbe csoportosulás csak a közönség kizsárolására vezet s így egy cseppet sem hasznos. Hasznos lehetne csak egy esetben, ha a közönség lépne kartelbe, ami teljesen kizárt lehetetlenség.

Pedig a dolog rendje úgy volna helyes, ha a számban aránylag eltörpülő gyárosok alkalmazkodnának a vásárló közönséghez, minthogy ők dik-táljanak kényük kedvükre.

Mert mi is tulajdonkép a kartelkötés? Nem más, mint egy ipart üzök egyesülése azon célból, hogy az árak felemelése keresztül vihető legyen konkurrencia nélkül. Részekre osztása az országnak vagy országoknak, mely részeket aztán közös megállapodás szerint egy-egy gyár vagy kereskedő uralma alá engednek.

Ne szóljunk most arról, hogy minő erőmegfeszítéssel és pénzáldozatokkal; mily kerülő utakon haladnak egyesek a kartel nyélbeütésénél. Hisz érthető a fáradság, a pénz áldozat, mely ily módon megsokszorozva tér vissza.

Megszabják az árakat, természetesen az eddiginél magasabbra. Aztán kötelezővé teszik az egyeseknek annak szigorú betartását. Ez talán a legszivesebben teljesíthető rész, fölösleges is szinte a választott felügyelő bíróság.

Következik a terület felosztás, ahol aztán ki-ki akadálytalanul manipulálhas-szon. A közönség tehát láthatatlan há-lóval kerített be, melyből mozgása erősen korlátozott, egy joga van, hogy parancsszóra fizessen!

A mint látható ezekből is, a kartel alakulás a társadalomnak nagyon súlyos baja és mély sebe. Ez a közönség kárára való, a jog és törvény korlátain belül történő következés szinte felkelteni kész a töke iránti gyűlöletet, amelynek hatalma annyira terjedhet, hogy országokat, sőt az egész földet akarata szerint befolyásolhatja.

Evvel az átkozott rendszerrel megdől legelőször a szabad verseny, tönkre megy a kis és kézipar, s bérabszol-gává válik a munkás. A hitvány silány portéka egyenértékűvé lesz a legértékesebbel, hiszen mindenütt az egy ár grassál. A kartelbe lépett iparág pedig így egyedáruvá válik, a mely a verseny hiánya miatt a közönség nagy kárára, a körültekintés a válogatás nagy hátrányára gyarapszik.

Dankó meghalt! *)

I.

Eltörött a hegedüd, — szegény Dankó Pista!
Nem akar már szólni, nem kesereg sirva!
A hegedüd száraz fája várja:
Hej lesz-e ki — majd megreperálja?

Rózsai, Rózsai mi bajod? Mért hull zápor köny-nyed?
Dankó Pistát siratod, s lelked nem lesz köny-nyebb!

Mosdó vizet haj! ki hoz majd néked?
Rózsafáról rubintos festéket?

Dankó Pista, hegedüd nem szólal meg újra!
Eltörött a vonója, elpattant a hurja!
A hegedüd várja, de hiába:
Nem lesz többet, ki megreperálja!

II.

Sirjál, kongjál kecskeméti öreg harang keser-
vesen;

*) Midőn Dankó Pistának emlékét oly szépen ünneplik most a fővárosban; aktuálisnak tartjuk Baranyay Józsefnek a jeles poétának fenti remek verse közlését. (szerk.)

Dankó Pista nem hegedül, nem muzsikál már
[sohasem!
Eltörött a hegedüje, zöld sirhalom borul rája;
Hej pedig még nem hullatja levelét a rezgő
nyárfa!

Monostori zöld erdőnek vadgalambja bújál
[sirva;
Eltörött a hegedüje, meghalt szegény Dankó
[Pista!
Sir a harang, kong a harang, — kihallatszik
[a pusztára;
Délihábos rónán végig felsivit a szél zúgása!

Dankó Pista de sok könnyet kiesaltál a he-
gedüddel!
Hegedüdet, nyirettyüdet oh ne hadd itt! Oh
[csak vidd el!
Vidd sirodba, s hogy ha fölkelsz a sirodból
[éj homályba,
Zokogtasd meg, s légy a berek sirvaszóla
[csalogánya!

Baranyay József.

A vad gentry.

— Irta: GOTTIER LAJOS. —

I.

Bánáthy Károly falusi lakának kertre néző ablaka ki van nyitva. Ő meg ott áll az ablakban s czimeres fedelű, öblös tajték-pipájából eregeti a füstöt kifelé. A kertben hatalmas káposztafejek diszelegnek, a ripacsos levelű ribizkebokroktól határolt területen. Elöl, mindjárt az ablak alatt, viola és rezedá virít. Édes illatuk elárad a levegőben. Gyönyörűség élvezni azt. Bánáthy azonban nem sokat gondol vele. Visszafordul szobájába s kiégett pipáját leteszi az asztalra, a melyen aglegényi reggelijének maradványai hevernek. Ő aglegény, de jobbára csak azért, mert nem gondol a házasságra és elhanyagolja külsejét. Különben még nem olyan idős. Szép szál, vállas magyar. Azzal a bizonyos napbarnított, piros arczzinnel, a mivel csak a valódi férfiakat aranyozza be a napsugár. Rengeteg fekete bajuszában csak itt-ott csillámlik egy-egy ezüst szál s okos. sötét szemei fiatalos tűzben ragyognak. Az asztalnál állva tölt magának egy kupicza

Társadalmunk legveszedelmesebb kinövése a kartel alakítás, amely lát-szatra a legjámorabb mezben öltözött s így az ellene való kívánatos tevékenység nagyon nehéz.

Szerencsére ebből a rosszból nekünk eddigelé csak kevés jutott. De nagy hangok mellett keletkezett s félő, hogy a terjedésben szinte járvány jellegű kartel-láz nemsokára nálunk is nagymérvben fog terjedni.

Pedig éppen nálunk nincs semmi szükség sem a kartelre, mert egyes productumaink melyekre nézve a kartel kötések a legyakoribbak, azok bátran kiálthatják a versenyt a külföld bármely államának hason productumával.

Vannak egyes terményeink, melyek úgy mennyiség mint minőség tekintetében mesésen fölül állanak a külföldiekén és ennek daczárta a kartel mégis létre jön. Hja mert ezáltal a fenn említett gyárosok nagykereskedők, részvényesek busás hasznot zsebelnek be a fogyasztó közönségtől.

Sajnos a kartel kötések most már nemcsak nagyban üzik a nagykereskedők és gyárosok, hanem kicsinyben is a vikéken, a kereskedők és iparosok is; különösen azok, kik élelmi czikkek eladásával foglalkoznak.

Hogy ezáltal a szabadverseny utja elvan vágva annyi bizonyos. És hogy meddig fog ez öncélu kizsákmányolás tartani, mely oly vészesen fenyegeti a társadalmat, arra kíváncsiak vagyunk?

II. Vilmos császár magyar földön.

A németek hatalmas imperatorát uralkodása óta immár harmadizben üdvözli kedves vendégül a magyar föld. Igen ő kedves vendégünk mert egyetlen idegen uralkodó sem adott annyiszor és oly nyomatékosan kifejezését a magyar nemzet iránt érzett rokonszenvének. mint Vilmos császár. Rövid időre lerázta az uralkodás gondjait s néhány napra vadászni jött régi jó barátja *Frigyes* főhercegnek béklyei rengeteg erdejébe.

Baranya vármegye hű magyar népe lelkesedéssel ünnepelte az egész magyar nemzet nevében a császári vendéget, ki az impozáns fogadtatások és ünneplések után azonnal a vadászterületre indult és ott cserkészett.

A német császár oda utaztában szept. 23 éjjel 1 óra 58 perczkor külön udvari vonaton indult el Bécsből Sopron, N.-Kanizsa, Bareson Szigetváron (hol lassu meneteléssel haladt át a vonat) B.-Szt.-Lőrincz Pécsen át Mohács állomásig.

A vonatot Soprontól a déli vasut igazgatósága részéről Franschitz helyettes üzletvezető vezette. Mig Villányig Ludvig elnökigazgató Leitner zágrábi üzletvezető stb. Villánytól-Mohácsig ThalyEmil a mohács-pécsi vasut igazgatója vette át a vezetést. A közönséget a perronokra nem bocsátották be.

A császár utazásakor zöld vadászruhába volt öltözve és gyakran olvasott szalonjában. A fogadtatás után a császár vadászattal töltötte el a pár napot, mely alkalmakkor tiszteletére népiünnepélyek rendezettek. És ez alkalmakkor is tanujelét adta magyar barátságának a német császár.

A császár e hó 17-én este utazott el Mohácsról és utja ismét keresztül vezetett városunkon hova éjjel 1/4 2 órakor érkezett és folytatta útját Bécs felé, ahol *Ferencz József* királytal találkozott s ott már a világpolitikáról folyt a diplomaták társaságában a szó és talán mi rólunk is esik majd néhány szó azt hisszük.

Kivánjuk Vilmos császárnak mindön vissza tér hazájába, hogy kellemesen emlékezzen vissza a Bellyén eltöltött szép napokra s ne feledje azokat egyhamar. Mert a magyarok is szeretettel üdvözölték itt a németek hatalmas imperatorát és nyomatékos szavait, és emléket hiven megőrzik.

H I R E K.

Szakértő.

A dohányfüstről véleményt
Csak szivarozva mondhatok,
És mielőtt kimondanám
Szivarral megkínáljatok.

Hát még a bor! Erről csakis
A csap alatt beszélek én;
S minél bővebben ontja azt,
Oh, annál — jobb a vélemény;

— **Rendkívüli megyegyűlés.** Somogyvármegye főispánja folyó hó 23-ik napjának délelőtti 11 órájára rendkívüli közgyűlést tűzött ki, — melynek tárgyat Kaposvár r. t. város képviselőinek a városi általános vizvezeték létesítése s a vele járó költségekre 500,000 K kölcsön felvétele tárgyában hozott és törvényhatósági jóváhagyást igénylő határozatai, úgy a vízműre vonatkozó felebezett városi szabályrendelet, a kaposvári közkörháznál elhatározott építkezésekre felveendő 100,000 K kölcsön ajánlat képezendik.

— **A szigetvári ipartestületi betegségyőzpénztár** folyó évi szeptember hó 27-én délután 2 órakor az ipartestület helyiségében alapszabály módosítás tárgyában gyűlést tart, melyre a t. kiküldöttek ez uton is meghivatnak *Az igazgatóság.*

szilvoriomot, aztán fölhatja és csettent rá a nyelvével. Nyilván izlik neki. Majd bejön az öreg Zsófi s szótlanul szedi le az asztalt, miközben Bánáthy föl-alá jár a szobában, a melynek falain füstös családi képek vannak, meg vadászfegyverek. Diana, a vadász-kutya ott ásít az ágy előtt a szőnyegen, melynek himzett rózsái valamikor üdek és pirosak voltak, most pedig már halványak és kopottak. Rég elkoptak ebben a rideg-aglegényi környezetben. Bánáthy arca is úgy elhalványodik idővel. A szíve is kiég, elkopik haszontalanul . . .

És ő mégsem gondol a házasságra. Megosztja idejét korhely czimborái, a vén Zsófi, meg Diana társaságában. Uri nőekkel ritkán találkozik. Azt mondja nem ért a nyelvükön. Fél, hogy összetöri őket. Mint gyermek a madártojást, mit a fészekből kiszedett. Ezért hívják vad gentrynek. Egy kicsit nagyra is van rosz hírével s afféktálja a nyersséget. Különben arany szíve van. Czimborái imádják. A falusiak szeretik. Ő is szereti a falusiakat. Sokat megfordul közöttük. El-el sétálgat a faluban. Szívesen lép az utszélen egy-egy vadrózsát és óvatosan tüzi keblére . . . hogy tövise meg ne szur-

ja a kezét. . .

Mert a vad gentry szíve néha hevesebben dobog, egészséges, piros vére lüktetése alatt, mely koronkint erősen tiltakozik az aglegényi élet rideg magánya ellen . . . Így él ő falun. ősei lakában . . .

II.

Egyszer csak levelet kapott a vad gentry egy unokatestvérétől, a ki a fővárosban lakik. Azt írta neki Muzslayné, hogy az unának levegőváltoztatására van szüksége. Így rendelték a budapesti doktorok. És elhatározták, hogy mindnyájan lemennek nyaralni néhány hétre hozzá.

— Itt ellehetnek, Ugye, Zsófi? Hozza rendbe a többi szobát.

És Zsófi reggeltől estig takarított. Porolt, pörölt és rendezgetett, a míg végre tiszta és rendez lett az egész ház. Akár csak egy skatulya.

Most már jöhetnek a budapesti vendégek.

III.

Nemsokára megérkeztek. Muzslay Endre a feleségével és leányával.

— Ez Ida?! No nézd a csitrit, hogyan

megnőtt! És Bánáthy Károly összecsapta két kezét, mikor egy sugár növésű, rózsás arcú fiatal leány szált ki a kocsiból, szülei után.

— Emlékezel, mikor a térdemen lovagoltál? Hoppá! Régen volt?

Ida emlékezett.

A fővárosiak nagyon jól találták magukat falun. Ujdonság ingerével birt előltük minden. Muzslaynak tetszettek a sógor szép lovai, pipái, fegyverei, korhely czimborái, a kikkel hamar összebarátkozott. Nagyokat ittak és kártyáztak. Szóval használt neki a levegőváltoztatás. Érdeklődött a termés iránt is. Az asszony pedig — született Bánáthy Vilma, unokatestvére Bánáthy Károlynak — ott sürgött-forgott a belső udvaron, kertben, konyhában. És Ida! Na, látni kellett azt az örömet, a mi a sok kis csirke, kacsa, pulyka, bárány s a többi jószág láttára eltöltötte! Soha ilyet! Talpon volt reggeltől estig. Ott volt mindenütt. Még lovagolni is megtanult, meg tehenet fejni is.

Piros pipi kendőtt kötött a fejére, mit a Maris szolgálótól kért kölcsön, föltüzte a szoknyáját és oda ült a fejő székre. S mint-hogy a Riska tehen olyan kényes, nem adja

— **A Szigetvár-drávafoki törvény hatósági utvonala** kiépítése tárgyában a kereskedelmi miniszter leirata érkezett a városhoz, mely szerint a miniszter egyelőre nem tehet semmit, mert a közutak államosításának programja már hosszabb időre meg van alapítva. Azonban a vármegye lett felhiva, hogy az említett ut kiépítését tegye megfontolás tárgyává. A vármegye meg kijelentette, hogy ezen ügyet napirenden levőnek nem kívánja, hanem annak megoldására a rendelkezésre álló anyagi eszközök korlátain belül törekedni fog. A képviselőtestület a leiratot tudomásul vette s az ügyet a kedvezőbb viszonyok bekövetkeztéig függőben tartja.

— **Tűz.** A közeli Domolós pusztán f. hó 13-án este 8 órakor tűz ütött ki. És özv. Schäffer Kálmáné tulajdonát képező nagy mennyiségű takarmány lett a lángok martulékává. A tűz mint hírlík gyújtogatásból eredt és valószínű, hogy valamely elbocsájtott elégedetlen cseléd, vagy napszámos bosszújának műve. A kár 2700 koronára tehető, ami azonban a biztosítás révén megtérül.

— **Elmaradt irodalmi est.** R. Kovács Laura hírneves recitátornak vasárnapra az Olvasó-egyletben hirdetett szavaiat estelye a közönség részvétlensége folytán elmaradt.

— **Próbavilágítás a zsinagógában.** Városunknak valósággal díszet képező ujonnan épült zsinagógában az acetylen próba világítás f. hó 16-án este 7 óra után volt. A lángok szép fehér fénye mindenkit meglepett. A templom pazar fényárban uszott. Nem is esoda, midőn 60 láng szórta fényét. Az acetylen fénye a szemet nem kápráztatja és elég kellemes a szemnek. A próba világítást az izr. hitközség elöljárósága, azonkívül nagyszámu érdeklődő közönség jelenlétében mutatták be.

— **A szigetvári szociálista gyűlés** vasárnap délelőtt a vásártéren a legnagyobb rendben folyt le. A hatóság részéről *Kenessey István* volt a gyűlésre kiküldött ellenőrző biztos. Ezen a gyűlésen *Veltner Jakab* a

szociál demokrata párt egyik legkiválóbb tagja és szónoka mondott hatalmas és erősen érvelt beszédet; ugyszintén *Végh József* pécsi szónok intézett még beszédet a néphez. A szociálisták egyre hódítanak és pártjuk erősen növekszik.

— **Az amerikai buza minősége.** Ez idén általános a panasz, hogy az amerikai buza minősége nagyon silány, s hogy ennek folytán az európai vevők érzékenyen megkárosodnak. Legjellemzőbb azonban, hogy az amerikai árak az ottani szakközvegek által jönnek minősítettnek, ami az illető közegek eljárását kellemetlen világításba helyezi. Az eljárás a német kereskedő világban nagy visszatetszést keltett úgy, hogy minden oldalról hangok emelkedtek a visszaélések nemzetközi megegyezés útján való meggátolására. A tervbe vett illetve javasolt megtorló intézkedések bizonyára lényeges változást idéznek elő a gabona beszerzési források tekintetében, amely jövőbeli eredményt örömmel adjuk tudára érdekelt köreinknek.

— **Árad a Dráva.** Az eszéki folyam mérnöki hivatal a Dráva áradását jelzi. Min értesülünk, a szigetvári járásban a szegény sztrárai és drávafoki lakosoknak ismét felni kell az előntéstől.

— **Gyújtó villám.** A szerda esti vihar nem minden nyom nélkül vonult el fölöttünk. Alighogy elhangzott az esti 10 órai harangszó, már is megkondultak a vészharangok. Mert egy vakító fényű villámlás után iszonyu menydörgés reszkettette meg a levegőt és a villám *Brigovitz* József helybeli lakosnak a rózsá réten lévő széna kazaljába leütött mely porrá is égett. A kár 200 korona. A tűzoltóság *Vargha Sándor* főparancsnok vezénylete alatt elég gyorsasággal a vész színhelyén termet és megkezdte az oltási munkálatokat. De sajnos, hogy embert is alig lehetett kapni kik a feeskendőnél a tűzoltóságot munkájában támogatták volna. Pedig jól tudjuk és ez elég baj, hogy tűzoltóságunk nem áll elegendő tagból és nem rendelkezik a kellő erővel, hogy a vízhorlás és a feeskendők húzásánál is felváltás

nélkül működhessék. Megszivlelésül írjuk ezt a közönségnek, hogy legalább jövőben tőle telhetőleg támogassa a tűzoltóságot, mert ezt tenni nem csak a törvény diktálja, de emberbaráti kötelesség is.

— **Bucsuznak a fecskék.** Akárhogyan erőlködött is a becsületes Szeptember, hogy csuffá tegye melegeivel júliust és augusztust, mégis csak ő lett a vesztes. A vénasszonyok nyara nem volt tartós s hogy Kisaszszony napja is elmúlt, csakugyan beköszöntött az ősz. Hullanak a falevelek, s hull az őszi eső! Bucsuznak a fecskék. Nagy csapatokba verődve, huzódnak lefelé délnek, nyugotnak. De nehezen válnak el az ismerős tájéktól. Fent lebegve, hosszasan, jól megnézegetik a vidéket, hol puha fészkekben boldogság között tanyáztak, míg tavasz és nyár vala s a honnan távoznok kell, mikor az ősz ködös lehellete megérinti a faleveleket. Boldog fecskék! nekik két hazájuk van, s ha ősszel kivándorolnak is innen, tavaszra visszatérnek ide. De hány kivándorló van a fecskéken kívül, kik csak elköltöznek, de vissza nem térnek soha. Szomorú ez; de igaz.

— **Hírek a tűzoltóság köréből.** A helybeli önkéntes tűzoltó parancsnokság egy igen méltánylandó és üdvös cselekedetre határozta el magát. Ugyanis tűzvészek idején már régen hiányt éreztük nem egy fontos tűzoltó szerszámnak, így a toló létrának is melyet most akarnak beszerezni. A létra automatikus beállítású lesz és 12—15 méter magas lesz, ára pedig 900—110 korona között váltakozik. Természetesen ilyen nagy kiadásra a testületnek elegendő pénze nem lévén, tehát a még hiányzó összeg beszerzése véget kénytelen lesz ismét a nemeskeblű adakozókhoz fordulni segélyért.

Mint halljuk a feloszlott zenekar Phönixként hamvaiból ismét feltámadt és 16 taggal ismét megalakult s most már egész tisztességgel és szorgalmasan tanulnak, úgy hogy remélhető miként a téli hónapokban már nyilvánosan működhetik a tűzoltó banda.

le máskép a tejet, ha csak nem énekelnek neki, Ida versenyt énekel a fejő leánynyal:

Sikolt rikolt a sarkantyú,
Csókot kér a barna fattyú;
Adjon neki a kisasszony,
Ne sikoltson olyan nagyon!

A cselédek csak úgy nevettek, hogy a lakem, aranyom, nagyságos kisasszony, hogy feji a tehenet!

— Ne bántásatok, ha öröme telik bennem.

És a szülők, meg a házigazda összenéztek . . .

IV.

Egy reggel ott ültek az alacsony ház arnyas verandáján, a terített asztal mellett. Muzslayné épen a jó, falusi, tejszínes kávét csinálta ki, mire haraptak még egy kis sonkát, hideg sültet, fehér cipót, aznap zurbolt friss vajjal, pompás eszegettetett mézet, paprikás szalonát s itt rá jőféle házi barackpralinkát. (Fővárosban menten gyomorkatarrihust kapna az ember az ilyen reggelitől, de a jó falusi levegőn az máskép van.) Hát, hogy ott kínálgatózták, a Miska gyerek, a mindenes megérkezett a városból a postá-

val. Van ujság bőven. Levelet is kapott mindenki.

— Te Károly! — szolt a sógor a házigazdához hogy olvasta a levelet, — csak nem veszed rossz néven, hogy még egy fővárosi vendég jelentkezik? Jelöcs Gábor írja, hogy szeretne lejönni egy pár napra. Szabadságot kapott a minisztertől.

— Hozza Isten! Itt ellehet. Majd megtanítjuk inni, ha még nem tud.

— Mit mészál az is?! Nemhogy otthon ülne, — pattant föl Ida, míg szép arca barackvirágszínre pirult, mielutt roppant buzgalommal kente a vaját a kenyérre.

Az anyja esőndesen nevetett. Muzslay pedig tanácsosan kacsintott a házigazdára, leánya felé integetve.

Bánathy meg visszaintett, hogy:

— Értem.

(De azért mintha elkedvetlenedett volna egy kicsit . . .)

V.

Filigrán, fehér arcú szőke gyerek, finom, selymes bajuszsza. Karesu növésű, kiskezü kislábu. Olyan, mint egy kisasszony.

Fővárosban nevelkedett, méltóságos szülei házában (IV. kerület). Olyan igazán jó nevelésű uri fiu, a ki soha bolondságot nem csinált életében. Jogot végzett, most pedig a miniszteriumban hivatalnokoskodik.

Ez Jelöcs Gábor, az Ida kiszemelt vőlegénye. Így határozta a szülők, a kik azt tartották, hogy, hogy ez nagyon jó házasság lesz.

Mindnyáján igen szívesen látták az új vendéget. Ida is örült neki. Bár a mikor összehasonlította fezekkel a falusi, kurucz, napégett magyarokkal az ő fehérarcú lovagját, mintha szégyelte volna magát érte egy kicsit . . .

Bánathy nagy fölavatást rendezet az új vendég tiszteletére. Összegyültek sokan és ittak nagyokat. Éjjel felé a társaság egy része már jóformán utólérte magát s a kedélyek határozottan az érzelgős biszalmaskodás jellegét öltötték, egyenes arányban állva az elfogyasztott bornak mennyiségével. Az új vendég pedig beszüntette az ivást. Csak ült és mosolygott és huzogatta finom, selymes, szőke bajuszát.

(Folytatása következik.)

— **A honvéd ellenőrzési szemle** f. évi október hó 9. 10. 12 és 13 lesz Szigetvárott a „Korona“ szálloda nagytermében megtartva. A szemle kezdete délelőtt 9 órakor, október 9-én Szigetvár, Görösgal 10-én N.-Lad, Drávafok, N.-Hárságy 12-én Apáti, Gy.-Mellék, Teklafalu, 13. Szt.-László, Mozsgó és N.-dobszai jegyzőségekhez tartozó községekben tartozkodó honvéd, honvédhuzár és landverek tartoznak megjelenni. Az utószemle pedig november hó 9-én Pécsen a honvéd kiegészítő parancsnokság hivatalos helyiségében a honvéd laktanyában fog megtartani.

— **Szociálisták a vidéken.** Mint látjuk a szociálisták egyre terjed. A vidéken is tartatnak már népgyűlések, így a mai napon délután 3 órakor Hatvan községben lesz népgyűlés, melynek tárgyai. 1. Az általános titkos választási jog? A nép gazdasági és politikai helyzete. A gyűlést ottani földmives polgárok hívták össze.

— **Vesztett eb.** Apáti községben Peres János kutyája megveszett. A bajt idejekorán észre vették és a dühödtt ebet, mielőtt kárt okozott volna agyonlőtték.

— **Háziasszonyok, elővigyázat!** Az a rendkívüli kedveltség, melynek a Kathreiner-féle Kneipp-maláta kávé évekosszu során át örvend, mindég újabb silány utániakat hoz létre. Hogy ezektől s így hátrányuktól kellőleg megóvhassuk magunkat, kérjük mindenkor csakis a „valódi“ Kathreiner, és vizsgáljuk meg a csomagot minden vásárlás alkalmával, hogy rajta van-e Kneipp páter arcképe mint védjegy és a Kathreiner név.

Hogyan látták a német császárt nálunk.

Csevegés.

Vasárnap délelőtt csapatostul tódult le az ünnepi ruhába öltözött nép, a vasuti állomásra. Férfiak nők, gyermekek vegyest. Mindenki látni akarta a hatalmas urakodót. A Perronra azonban nem bocsájtották be senkit. A nép tehát kénytelen volt kívül a kerítésen várakozni. És várt is türelmesen. Élelmes riporterünknek sikerült egyes csoportok beszélgetéseit megfigyelni melyeket így ad elő: Egyik csoportban dulakodás van a helyért, mindenki a kerítéshez igyekszik, hogy jobban láthasson. Megszólal valaki,

— Maradjon békevel ne löködjön!

— Hát ki lököd?

— Maga.

— Hiszen engem is löknek hátulról.

— Jaj a lábam.

— Marha nem tud vigyázni, agyontapossa a lábamat. A ki mondja replikáz vissza a czimzett.

Kisasszony vegye le a kalapját hiszen mi nem látunk itt semmit. De kár volt annak az urnak is azt a magas czilindert föltenni, semmit se látni tőle.

Jaj agyon nyomja ezt a kis gyereket ez a trampli, szól egy termetes asszonyság egy cselédhez. Mire az még finomabban nyelvel vissza.

A másik csoportot szoritja vissza a csendőrség és rendőrség. Itt meg ilyen félt hall az ember. Má jobb vona, ha nem henczőgnének annyira ezek a rendőrök, azt hiszik hogy metáliát kapnak. Azt ám, majd mit mondtam mibü? Sárgarépábu! feleli rá Dezső barátunk, aki csinos legény és egy fejfel kiválik a tömegből.

A csendőrök is buzgolkodnak a rendfentartáson; de őket sem hagyják megjegyzés nélkül. Ismét egy hang

— Kati vigyázzon a gyerekre!

— Pistikám gyere ide fiam. Ölbe veszi.

Mire a hátulsók így kiabálnak,

— Tegye le azt a gyereket nem látni semmit

Egy gavalér meg blazirtan így szólt Látja kedves Mariska kisasszony engem nem érdekel semmi. — Hát akkor miért jött ide? Hogy magát lássam. A hölgyecske pirulva sűti le selymes szempilláit és szerelmes lovajga tovább suttog neki és mond banális bókákat Annyira elvannak merülve, hogy észre sem veszik, hogy az udvari vonat méltóságosan berobogott a pálya udvarra. Csaka láma zaj és éljenzés ébreszti fel merengéséből a szerelmes párt. Nagy mozgás támad és mint szokták mondani eget verő éljenzés hallszik.

— Jön a vonat.

— Itt a vonat!

— Megáll?

— Nem igaz nem áll meg!

A tömeg amint a vonat halad, utána hőmpölyög tova. Sikoltozás kiabálás, botok és ernyők törése éljen! éljen! kiáltások töltik be a léget.

— Ni hol a császár!

— Hol van?

— Ott!

— Hol, hol?

— Hát nem látja?

— Nézze ott van.

— Nem látom!

— Most már igen, olvas!

— Nem az.

— A másik.

— De szép huszár ruhában van.

— Az ám.

— Ott van az első kocsiban.

— Nem az, a 3-ik kocsiban van az ablaknál.

— Dehogy ott áll, a másodikban.

— Ni most szalutál!

— Hát persze ez az adjutánsa.

— A 4-ik kocsiba van, most ment el az ablaktól vadász ruhában van,

— Hogyne majd vasárnap?

— Hát már miért ne lehetne vadász ruhában?

— Szamár!

— Ki a szamár szól egy köpezős ur.

— Maga.

— Vigyázzon mert úgy vágom képen, hogy a szeme is szikrázik és egész Mohácsig látja a német császárt. (Puf csitt-csatt, pofon üti). — Rendőr, rendőr. — A párba-jozók elkeverednek a tömegben.

— Vigyázzon a ruhámra!

— Szomszéd asszony mönyünk haza má dél lesz és még nincs ebéd.

— Mit szól az uram?

— De az enyém?

— Siessünk.

Még egy két éljen hangzik és egybe megindul a nép.

— Vidáman kaczagva siet mindenki hazafelé az ebédre és élénken tárgyalják, hogy ki mint és hol látta a császárt.

Végre is kisül, hogy mindenki más ko-

csiban és más ruhában látta II. Vilmost. Ezen aztán össze disputálnak és mindenki magának vindikálja az igazságot.

Majd megkondul a déli harangszó és a nép mely kenyeret, jogot és látványosságot kér, nyugodtan ül a terített asztalhoz és jóízűen költi el ebédjét, mondván: Most nem eszerélek még a császárral sem!

Ebéd után pedig így szól a májszter ur.

De azért mégis nekem van igazam asszony és nem a komának, mert én láttam és tudom melyik volt a császár. Persze a többi buták nem ismertek rá. De én ma reggel megnéztem a kalendáriumot, abba pedig le van rajzva és akurát olyan vót.

Mindig is mondtam, hogy okos embör az én májszterom, nem hiába van olyan nagy feje, szól Janesi a csizmadia inas, a sutba.

A májszter ur arczán önelégült mosoly jelenik meg és a dícséretre oda inti Janesit. Mire egy körtét nyom a feje bubjára és azt mondja: Ne, ezt a császár körtét neköd hoztam a vasutru, hogy te is megemlékölj rá, hogy mikor vót a némöt császár Szigetbe

Prokopfoki.

CSARNOK.

Szigetvár története.

(Folytatás).

Zrinyi, a költő, téli hadjárata után több kísérlet történt keresztény részről Szigetvár visszaszerzésére. De az csak 1689 március 14-én sikerült.

Igy 1684-ben valami *Frobenez* nevű ember felrobbantotta Szigetben a löporos tornyot, Sziget azonban továbbra is török kézen maradt.

1686-ban *Makár* János Pécsre jövet Sziget alatt kisebb csatát nyert az őrségen.

Ugyanezen évben *Lajos* badeni őgróf szintén elvonult seregével Sziget alatt és jól szemügyre vévén erőseit azt a jelentést küldte Bécsbe, hogy 10000 ember és nagyobb mennyiségű ostrom ágyura van szükség Szigetvár bevételére.

Ugyanezen év telén Pécs parancsnoka *Thüringen*, egy kis csapattal Sziget alá jött a várost éjjel meglepte, felgyújtotta s az egész várost fölégette.

1687-ben *Orlich* őrnagy vívott kisebb csatát Szigetvár őrségével.

Szigetvár bevétele azonban *Vechi* nevű olasz eredetű ezredes nevéhez fűződik, ki szintén Pécsnek parancsnoka volt.

Vechi 1687-ben kezdte meg támadásait Szigetvár ellen, 1688-ban pedig a török kiéheztetéséhez fogott. Ekkor Szigetvár el volt már zárva minden más török csapattól, segélyt nem várhatott, az élelem fogytán át kellett tehát adni azt.

Vechi, hogy a körülzárást legbiztosabban végrehajtsa, Szigetvár körül apróbb erődítéseket emelt, azokba helyezte embereit s így védett s egymással könnyen érintkező helyekről ügyelt, hogy a török sem segélyt sem élelmet ne kaphasson, esetleges kirohanásai pedig eredménytelenek maradtak.

1688. ápril 14-én kezdte meg Vechi a körülzárást s Lipót király 1689. január 26-án már aláírta Szigetvár átvételének feltételeit, mely szerint a török fegyvertelenül kivonul a várból, egyelőre a váron kívül letelepszik s a tél multával hazájába indul.

A kiüzött török 600 embert tett ki, köztük alig volt 100 katona.

Haszán, az utolsó szigeti bég, könyes szemekkel vált meg Szigetvártól, melyen 122 és fél évig uralkodott népe.

VII. Szigetvár a török kiüzése után.

A török kiüzése után Szigetvár megmarad továbbra is erődítésnek és katonai uralom alá kerül.

A katonai parancsnokok közül első Vechi, Szigetvár felszabadítója, ki 1698-ig kezeli itt az ügyeket. Folyik alatta a vár átalakítása az akkori hadivivmányoknak megfelelően. E katonai uralom alatt kapja a vár falazata a mai formát. Már a török elkezdte kőbastyák építését s a mai várfalak kövekből épült részének majd felét fölépítette.

A vár és város-erődítési munkálatok költségeit eleinte a hadi kormány fedezte, de egyesek is járultak hozzá önkéntes adakozással, később a megyék terhévé tették s főleg Baranya megye viselte ennek legnagyobb súlyát.

1690-ben a rendes katonaság mellé 2 század hajdút helyeznek Szigetvárra. A következő évben löpormalmot és ágyu meg golyó ütőt helyeznek oda.

Vechi alatt települ Szigetvárra vissza a Ferenc-rendü szerzet is s a régi város keleti oldalán lévő török mecsetet kapják templomul.

Hosszab ideig működött mint parancsnok gróf Huin János. 1704-től 1719-ig.

Alatta a Rákóczy mozgalom hullámai Szigetvárig érnek. Sándor László és Zana György jöttek 1704-ben e vidék meghódítására. Szigetvárt ostromolni is kezdték, de csekély haderejükkel eredményt elérni nem tudtak. Hasonlóan eredménytelenül ostromolták 1705-ben Vak Bottyán hadai Bérei Balog Ádám és Hellepront János vezetésével.

Huin 1719-ben halt el, a mai plébniá templomban két siremléke van, egyiket a kormány masikat a család emeltette.

(Folytatás következik).

Gabona-piacz.

Fuchs A. Fia gabona keresk. jelentése szerint Arak a legujabb jelzés szerint 50 klgm ként értetődnek,

Szigetvár, 1903. szeptember 18-án.

Buza	uj	— K.	6 80	7 —
Rozs	„	„	5 30	5 50
Árpa	„	„	5 —	5 60
Zab	„	„	4 80	5 10
Tengeri ó	—	„	6 —	6 50
Bab	—	„	8 —	— —

Kiadja a szerkesztőség.

Már

1 koronáért

50,000

korona nyerhető.

ORVOS-

sorsjáték

BUDAPEST, IV., VÁCZI-UTCA 17a.

Már

1 koronáért

50,000

korona nyerhető.

Főnyeremény **50,000** kor. ért.

Egy sorsjegy ára 1 kor.

Miután a huzást már október elején megtartjuk és a sorsjegyek nagy kelendőségnek örvendenek, ennél fogva tisztelettel felkérjük, hogy a sorsjegyek bevásárlásával ne tessenek késni, hanem nagybecsü megrendelését sziveskedjék lehetőleg azonnal elintézni, mert a **huzás már**

f. é. október hó 10-én lesz.

Orvos-sorsjáték központi irodája:

Budapest, IV., Váczi-utca 17a.

Sorsjegyek kaphatók helyben:

minden dohánytözsdében és minden vidéki városban.

Friedman Károly

legnagyobb és legocsbibb

BUTOR RAKTÁRA

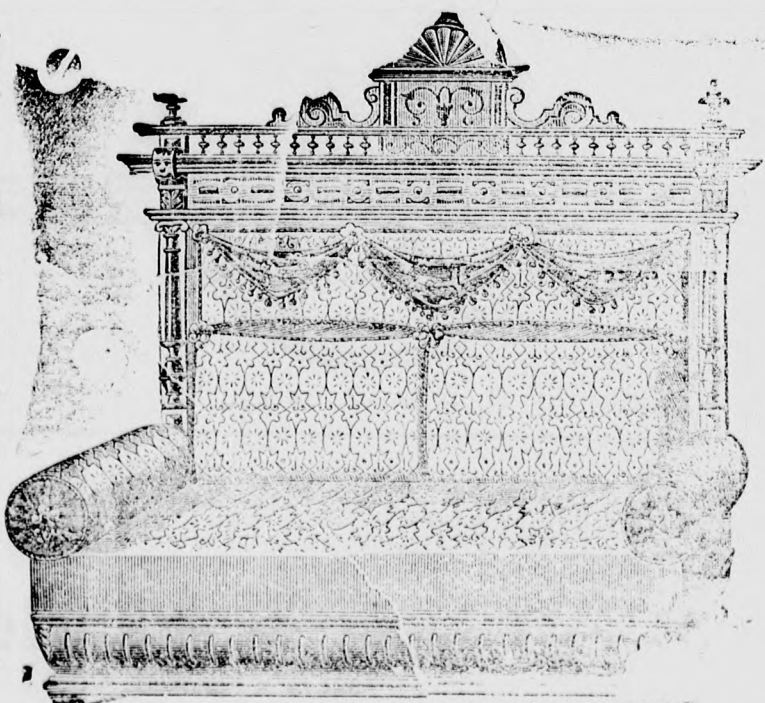
kárpitos és diszi-
tő üzlete

PÉCSETT,

Siklszi országot 44.

Ismételadóknak, nagyobb berendezéseknél egyeseknek is

10% engedmény.

Mezei egerek
 tömeges, és biztos kipusztítására ajánlom az általam készített és már eddig is sok előkelő uradalomban, nagyobb gazdaságokban, ugyazinté több községekben a legjobb sikerrel használt

egérmérget

labdacs alakban, eddigi tapasztalatok szerint 1 holdra 1-2 kiló elegendőnek bizonyult, 100 kiló ára 90 kor., 51 kilós láda 6 kor.

SIPÓCZ ISTVÁN
 gyógyszerész
 Pécssett, (Barany-megye).

Megrendeléshez hatósági engedélyt kérek mellékelni.

Vadászfegyver

jutányos árért eladó.

Czim a kiadóhivatalban.

Eladó

3 hold jó minőségű szántó föld a (cserben.)

Czim a kiadóhivatalban.

5480 szám.
 1903

Szigetvári járás főszolgabírájától.

Pályázati hirdetmény.

A görögali körjegyzői állás lemondás folytán üresedébe jöven arra pályázatot hirdetek és felhívom a pályázni kívánókat, hogy kellően okmányolt kérvényüket hozzám **f. évi október 8-áig** annál inkább nyujtsák be, mert a később érkezőket figyelembe venni nem fogom.

Választási hely és nap:

Göröggalban a körjegyzői iroda f. évi október 10-ének délelőtti 10 órája.

A körjegyzői szövetkezethez tartoznak: Kis-Tamási, Nemeske, Molvány, Hobol, Tótszentgyörgy és Merenye községek és az ezekhez kapcsolt puszták.

A körjegyző javadalma:

- 1.) Természetbeni lakás.
- 2.) Törzsfizetés . . . 1200 korona.
- 3.) Iroda átalány . . . 270 „
- 4.) Segédjegyző tartása 480 „
- 5.) Utazási átalány . . . 100 „
- 6.) Iroda fűtés és világítás 120 „
- 7.) Levélhordó tartásra 280 „
- 8.) Fuvar átalány . . . 600 „
- 9.) Anyakönyvvezetői díj 160 „

Összesen : 3210 korona.

Magánmunkákért szab. rend. megállapított díjak.

Szigetvár, 1903. szeptember 10.

Hegyessy János
 főszolgabíró.

Alapított 1785. évben.

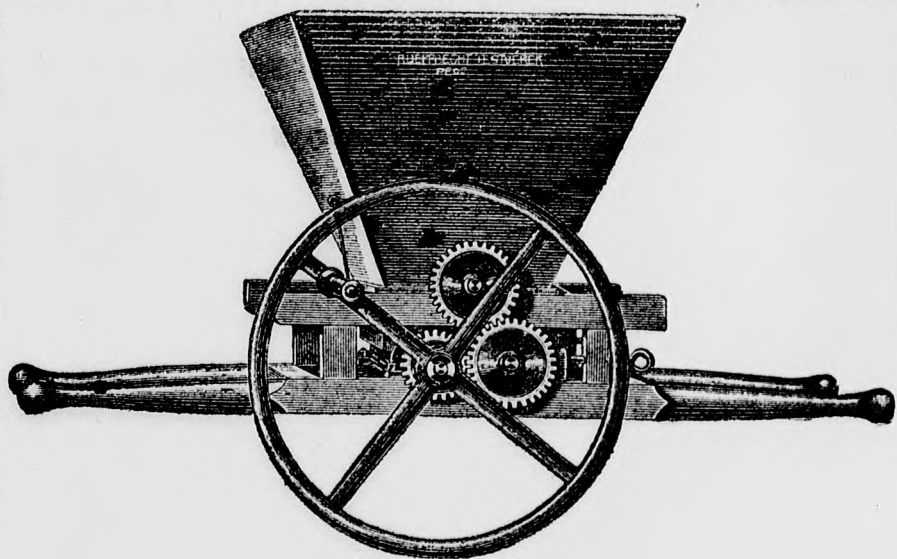
Ruepprecht Testvérek Pécssett

harang-, érc- és vasöntöde, tüzelő szerek, szivattyu gőz és vizimalom berendezések, mérleg és gépgyárosok.

Gyümölcs és szőlő sajtók,

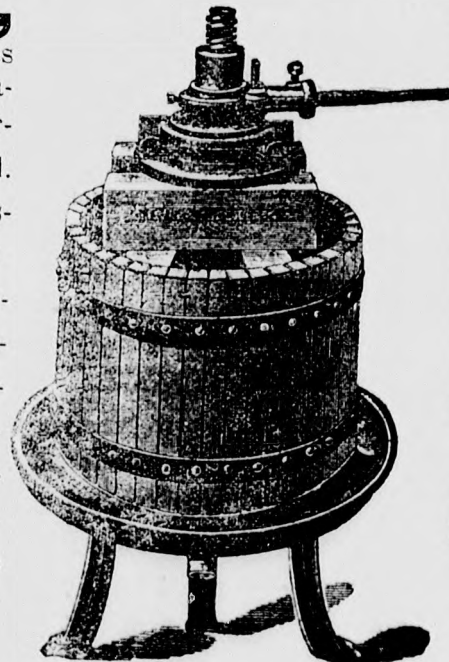
„Herkules“-féle szőlő-sajtók, folytonosan ható kettős emeltyű szerkezettel és nyomó-erő-zabályzóval a legnagyobb munkaképesség garantálva, mely 20%-kal nagyobb, mint bármely más sajtónál.

Saját gyártmány.

Szőlő és gyümölcszuzók, kombinált bogozó-gépek szőlőzuzóval, szénkénegezők és szőlőpermetezők raktáron tartatnak és jólállás mellett szállítatnak a legjobb kivitelben.

Saját gyártmány.

Ugyanitt egy 3, 8 és 12 lóerejű lokomobil cséplő szekrényvel jutányos ár mellett eladó.

Hirdetéseket jutányos árért vesz fel
a kiadóhivatal.